

N:o 206.

Af herr **Waldén**, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående entledigande med pension af sådana vid folk- eller småskolor anställda ordinarie lärare, som blifvit obotligt sinnessjuka.

I en af herr N. Jönsson i Kvarnberga inom Andra Kammaren väckt motion hemställes, »att Riksdagen i skrifvelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t snarast möjligt föranstalta om sådan ändring i gällande folkskolestadga, att ordinarie folkskolelärare, som är sinnessjuk och förklarats vara obotlig, må kunna entledigas från sin lärarebefattning med pension».

De missförhållanden, som föranledt motionären att framkomma med ifrågasvarande motion, och som i motiveringen till densamma utförligare påpekas, äro af den beskaffenhet, att de väl förtjäna att beaktas. Då emellertid motionären begränsat sitt yrkande i så måtto, att det af honom ifrågasatta entledigandet och därmed följande pensioneringen endast skulle komma att gälla vid *folkskola* anställd ordinarie lärare, som vore obotligt sinnessjuk, synes det mig både nödigt och rättvist att låta ett dylikt yrkande omfatta äfven de vid småskolan anställda ordinarie lärare, som äro obotligt sinnessjuka.

Enligt kungliga kungörelsen af den 17 november 1905 äro nämligen vid småskolor anställda lärare (och lärarinnor) i vissa fall jämnställda med ordinarie folkskollärare beträffande oafsättlighet från tjänsten och kunna således ej afskedas utan föregående varning, hvarför de af motionären anförda skälen till stöd för hans yrkande i fråga om obotligt sinnessjuk folkskollärares entledigande i minst lika hög grad äga sin tillämpning beträffande sådan vid småskola anställd lärare (eller lärarinna).

Emellertid berör denna fråga icke blott nu gällande folkskolestadga utan äfven reglementena för folkskollärarnes pensionsinrättning

och småskollärarnes ålderdomsunderstödsanstalt. Enligt bestämmelserna i dessa reglementen kan nämligen hel eller afkortad pension tillerkännas obotligt sjuk lärare endast efter ett visst antal tjänstår. Men vid ett sådant tvångsafskedande, som nu är ifrågasatt, torde billighet och rättvisa kräva, att pension tillerkännes, äfven om den i ofvannämnda reglementen stadgade tjänstetiden ej uppnåtts, och torde sålunda en ändring af dessa reglementen i berörda afseende vara nödig. Genom en dylik ändring skulle dock de för nämnda reglementen gällande principerna i någon mån komma att rubbas, hvarför det torde vara skäl i att, innan en sådan ändring vidtages, låta densamma föregås af en grundligare utredning, än den en enskild motionär kan åstadkomma, och som endast torde kunna vidtagas genom Kungl. Maj:ts föranstaltande.

På grund af hvad jag sålunda anfört, tillåter jag mig vördsamt hemställa,

att Riksdagen i skrifvelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t snarast möjligt verkställa utredning, huruvida och på hvad sätt sådana ändringar i gällande författningar må kunna vidtagas, att vid folk- eller småskola anställd ordinarie lärare, som är sinnessjuk och förklarats vara obotlig, måtte kunna entledigas från sin lärarebefattning med pension, samt till Riksdagen inkomma med de förslag, hvartill ifrågavarande utredning kan föranleda.

Stockholm den 10 mars 1909.

O. H. Waldén.

I motionen instämmer

Nils Jönsson.